

Prof. dr hab. Tomasz Gubański

Zakrzewo, 11 września 2023 r.

Dziedzina: Sztuki Muzyczne

Dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka

tel.:

e-mail:

Recenzja

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Rada Dyscypliny Artystycznej, pismo z dn. 19.06.2023 r.

Zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r., poz. 1789, z późn. zm.), w związku z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r.

Ocena rozprawy doktorskiej

Rozprawa doktorska Pani mgr Kamili Krystyny Grott-Tomaszek pt. „Obój w angielskiej muzyce kameralnej pierwszej połowy XX wieku. Różnorodność stylistyczna a zagadnienia interpretacyjno-wykonawcze w utworach Benjamin Brittena, Malcolma Arnolda, Gustava Holsta.” składa się z zarejestrowanego na płycie CD dzieła artystycznego oraz jego opisu wraz z tłumaczeniem na język angielski, stanowiących łącznie rozprawę pod w/w tytułem.

Dzieło artystyczne stanowią następujące pozycje:

1. Benjamin Britten – Phantasy Quartet op. 2
2. Malcolm Arnold – Oboe Quartet op. 61
 - Allegro non troppo
 - Allegretto
 - Vivace con brio
3. Gustav Holst – Three Pieces for oboe and string quartet
 - March
 - Minuet
 - Scherzo

Nagranie zostało zrealizowane w The Boogie Town Studio w Otwocku z udziałem Tansman Trio w składzie:

Roksana Kwaśnikowska – skrzypce

Agnieszka Podlucka – altówka

Zuzanna Sosnowska – wiolonczela

oraz Jakuba Grotta – II skrzypce (w kompozycji Gustawa Holsta)

Rozpoczynający nagranie 1-częściowy *Phantasy Quartet op. 2* z 1932 r. Benjamina Brittena jest dziełem wybitnym i prawdziwie nowatorskim. Rozszerzona tonalność, zmienność rytmów, wielkie bogactwo oznaczeń artykulacyjnych i dynamicznych powoduje, że muzyka pulsuje energią oraz zmiennością harmonii, barw i nastrojów. Oddanie wszystkich zamysłów kompozytora wymaga niezwyklej precyzji intonacyjnej, rytmicznej i artykulacyjnej. Doktorantka prezentuje znakomitą technikę instrumentalną, która pozwala jej swobodnie realizować wszystkie zapisy partytury. Gra pięknym, ciepłym dźwiękiem, dbając jednocześnie o pełną kontrolę

nad wibracją i ekspresją. Dzieła Malcolma Arnolda i Gustava Holsta mają zdecydowanie inny, bardziej konwencjonalny charakter. Najstarszy chronologicznie, utrzymany w neoklasycystycznej estetyce, utwór Gustava Holsta *Three Pieces for oboe and string quartet*, inspirowany angielskim folklorem, ma w sobie wiele liryzmu, śpiewności, ale także żartu i tańca. Interpretacja Pani Kamili Grott-Tomaszek plastycznie i przekonująco oddaje różnorodność i wielobarwność tej uroczej kompozycji. Początek *Oboe Quartet op. 61* Malcolma Arnolda z synkopowanym rytmem w smyczkach, na którego tle obój snuje pastoralną melodię, nawiązuje do muzyki jazzowej. Całość kompozycji utrzymana jest w charakterystycznym dla tego twórcy stylu light, a więc stylu, który, jak wynika z nazwy, ma być niezobowiązujący i powściągliwy w okazywaniu emocji. Doktorantka bardzo konsekwentnie dba o utrzymanie środków wyrazu pod kontrolą, nadanie im lekkiego, jakby obiektywnego charakteru. Autorka w części opisowej zaznaczyła, że ma za sobą praktykę grania w zespole jazzowym i tę umiejętność swobodnego, nieklasycznego muzykowania w utworze Malcolma Arnolda wykorzystała z powodzeniem.

Stworzenie tak sugestywnej, interesującej i kunsztownej wykonawczo interpretacji trzech różnorodnych dzieł kameralnych nie byłoby możliwe bez udziału innych znakomitych muzyków. Współpraca z Tansman Trio i Panem Jakubem Grottem pozwoliła uzyskać godny uznania efekt artystyczny. Zwraca uwagę wysoki poziom instrumentalny wszystkich wykonawców. Precyzja intonacyjna i rytmiczna dała podstawę do wypracowania wspólnego, bardzo stopliwego brzmienia. Imponuje perfekcja w jednolitej realizacji wszystkich znaków artykulacyjnych. Słychać wspólnotę barwy, nasycenia dźwięku oraz dynamiki. Reasumując, Doktorantka w zarejestrowanym dziele artystycznym zaprezentowała się, nie tylko jako bardzo dobra i muzykalna Instrumentalistka, ale także jako znakomita Kameralistka. Małym niedopatrzaniem edytorskim jest inna kolejność utworów na płycie CD w porównaniu ze spisem na okładce.

Opis dzieła artystycznego składa się ze wstępu, trzech rozdziałów, podsumowania, spisu utworów Benjamin Brittena, Malcolma Arnolda i Gustava Holsta z udziałem oboju, spisu fotografii, bibliografii i źródeł internetowych.

Przedstawiona we wstępie geneza wyboru tematu rozprawy jasno wskazuje na ścisłe połączenie zainteresowań muzycznych Autorki (założenie w 2002 roku zespołu w składzie: obój i trio smyczkowe), okoliczności sprzyjających wszechstronnemu poznaniu angielskiej muzyki z udziałem oboju (opieka artystyczna Roya Cartera – oboisty, solisty z London Symphony Orchestra, liczne i ożywione kontakty z angielskim środowiskiem muzycznym) oraz wieloletniej zawodowej działalności kameralnej, których rezultatem jest niniejsza dysertacja.

Pierwszy rozdział poświęcony biografiom Benjamin Brittena, Malcolma Arnolda i Gustava Holsta zarysowuje szeroki obraz życia muzycznego w Anglii w pierwszej połowie XX w., ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia oboju. Drugi rozdział zawiera analizę wybranych kompozycji i zagadnień interpretacyjno-wykonawczych. Pierwsze trzy podrozdziały są bardzo szczegółowym przedstawieniem budowy formalnej utworów, przybliżeniem struktury przeprowadzeń tematycznych w poszczególnych instrumentach oraz ukazaniem i podkreśleniem znaczenia zapisów dynamicznych, agogicznych i artykulacyjnych w procesie pracy nad interpretacją zespołową. W ostatnim podrozdziale Doktorantka formułuje własne rozwiązania zauważonych problemów interpretacyjno-wykonawczych. Zaproponowane sposoby realizacji zapisu nutowego są rezultatem osobistych przemyśleń, konsultowanych z innymi znakomitymi muzykami i przede wszystkim doświadczeń praktycznych, zdobytych podczas wielokrotnych występów z różnymi zespołami kameralnymi. Trzeci rozdział jest swoistym holdem złożonym jednemu z najwybitniejszych oboistów XX w. - Léonowi Goossensowi. Jemu właśnie Benjamin Britten zadedykował swój *Phantasy Quartet op. 2*, a Malcolm Arnold skomponował specjalnie dla niego z okazji sześćdziesiątych urodzin *Oboe Quartet op. 61*. Przedstawienie postaci tak znaczącej dla rozwoju oboju i twórczości przeznaczonej na ten instrument dopełnia obrazu życia muzycznego w Anglii w

pierwszej połowie XX w.

Rozprawa doktorska jest starannie opracowana pod względem redakcyjnym. Jej struktura i język nie budzą zastrzeżeń. Oparta jest na bogatej bibliografii i źródłach internetowych, w przeważającej części w języku angielskim. Analiza kompozycji zawiera liczne przykłady nutowe, pozwalające lepiej zrozumieć omawiane zagadnienia. Zawarty w rozprawie spis utworów zadedykowanych i skomponowanych dla Léona Goossensa oraz końcowy spis utworów Benjamin Brittena, Malcolma Arnolda i Gustava Holsta z udziałem oboju znacząco poszerzają wiedzę o repertuarze obojowym. Całość dysertacji ma duże walory poznawcze i dydaktyczne.

Konkluzja

Pani mgr Kamila Grott-Tomaszek w swojej rozprawie doktorskiej pt. „Obój w angielskiej muzyce kameralnej pierwszej połowy XX wieku. Różnorodność stylistyczna a zagadnienia interpretacyjno-wykonawcze w utworach Benjamin Brittena, Malcolma Arnolda, Gustava Holsta.” zaprezentowała oryginalne rozwiązanie założonego zagadnienia artystycznego oraz wykazała się wybitnymi umiejętnościami w grze na oboju, a także szeroką wiedzą teoretyczną w swojej dyscyplinie.

Stwierdzam, że Kandydatka posiada wysokie umiejętności w prowadzeniu samodzielnej pracy artystycznej. Dokrorantka spełniła zatem wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku.

Rozprawę doktorską Pani mgr Kamili Grott-Tomaszek oceniam pozytywnie i przyjmuję bez zastrzeżeń.

